

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9Co/70/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4422204339
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 11. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Marčeková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2023:4422204339.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Marčekovej a členiek senátu Mgr. Ingrid Vallovej a Mgr. Andrey Szombathovej-Polákovej, v spore žalobcu: A. B., nar. XX. XX. XXXX, bytom C. X, zast. Mgr. Michalom Ferčákom, advokátom, so sídlom Topoľčany, Bernolákova 1652/29, IČO: 50 825 739, proti žalovanému: D. E., nar. XX. XX. XXXX, bytom C. XXX, zast. Advokátska kancelária JUDr. Vlasta Suchanová, s. r. o., so sídlom Nové Zámky, Podzámska 32, IČO: 53 344 294, o zaplatenie 2 730,- eur s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Nové Zámky zo dňa 16. februára 2023 č. k. 4C/120/2022-68 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e .**

Žalobcovi sa priznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 2 730,- eur s 5 % úrokom z omeškania ročne od 18. 10. 2022 do zaplatenia, všetko do troch dní po právoplatnosti rozsudku. O trovách konania rozhodol tak, že žalobca má nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100%, o výške ktorej rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník. Rozhodnutie právne odôvodnil ustanoveniami § 420 ods. 1, § 441, § 444, § 450 Občianskeho zákonníka, § 2 ods. 1, 2, § 3 ods. 1, 2, § 4 ods. 1, 2, § 5 ods. 1 až 4 zákona č. 437/2004 Z. z. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia a vykonaným dokazovaním zistil, že žalobca dňa 24. 09. 2020 v čase približne o 15.30 hod. v obci Dedinka pred predajňou COOP Jednota bol napadnutý žalovaným, ktorý mu spôsobil zranenia, a to zmliaždenie a tržnú ranu záhlavovej oblasti vlasatej časti hlavy vľavo, menšie ložisko zakrvácania spodiny čelového laloka mozgu vpravo a otras mozgu ľahkého stupňa. Zranenia, ktoré žalobca utrpel, sú detailne zdokumentované v lekárskech správach, ktoré boli založené v trestnom spise Okresného súdu Nové Zámky sp. zn. 2T/46/2021. Z trestného rozkazu Okresného súdu Nové Zámky sp. zn. 2T/46/2021 zo dňa 13. 09. 2021 súd zistil, že žalovaný bol uznaný vinným zo skutku uvedeného vyššie, teda inému úmyselne ublížil na zdraví, dopustil sa fyzicky na miesto verejnosti prístupnom výtržnosti tým, že napadol iného, čím spáchal prečin ublíženia na zdraví, podľa § 156 ods. 1 Trestného zákona v znení zák. č. 474/2019 Z. z. v jednočinnom súbehu s prečinom výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, za čo mu bolo uložený úhrnný trest odňatia slobody v trvaní 6 mesiacov, podľa § 49 ods. 1 písm. a) Trestného zákona sa výkon trestu podmienenečne odložil a podľa § 50 ods. 1 Trestného zákona sa určila skúšobná doba 18 mesiacov. Žalobca s nárokom náhradu škody bol odkázaný na civilný proces. Z lekárskeho správ ohľadne ošetrenia žalobcu súd zistil, že dňa 24. 09. 2020 bol žalobca prijatý do FNsP Nové Zámky po napadnutí, do 08. 10. 2020 bol hospitalizovaný, následne bol uznaný práceneschopným do 23. 11. 2020. Zo znaleckého posudku č. 89/2020 znalca MUDr. Pavla Gavaľa, PhD., ktorý znalecký posudok bol vypracovaný na základe žiadosti OR PZ Nové

Zámky pre účely trestného konania, súd zistil, že znalec opísal poškodenie zdravia žalobcu a konštatoval zranenia, ktoré boli uvedené vo výroku trestného rozkazu, ako aj konštatoval v závere svojho znaleckého posudku, že zranenia žalobcu vznikli pri fyzickom napadnutí žalobcu inou osobou, napr. po sotení druhou osobou, prípadne po udretí otvorenou rukou alebo aj zatvorenou rukou v päšť do hornej časti tela v polohe stojacej, s následným pádom na plošnú podložku - betónový povrch, prípadne liatinový poklop kanalizácie, pričom v mechanizme dopadu záhlavovou oblasťou hlavy vľavo na túto podložku mohlo veľmi dobre dôjsť ku vzniku zmliaždenia a tržnej rany záhlavovej oblasti vlasatej časti hlavy vľavo, k menšiemu ložisku zakrvácania spodiny čelového laloka mozgu vpravo a k otrasu mozgu ľahkého stupňa tak, ako to vyplýva z vyšetrených okolností. Intenzita účinkujúceho násillia bola asi stredne veľká. Zistenie zranenia hlavy a mozgu sú v príčinnej súvislosti s útokom na poškodeného zo dňa 24. 09. 2020 a nemajú žiadny súvis s rozvinutým delirantným syndrómom pri chronickom ochorení - chronický alkoholizmus. Podľa bodového hodnotenia špecifikoval podľa položky 2. zmliaždenie a tržná rana záhlavovej oblasti vlasatej časti hlavy vľavo na 10 bodov, podľa položky 226 menšie ložisko zakrvácania spodiny čelového laloka mozgu vpravo na 85 bodov a podľa položky 223 otras mozgu ľahkého stupňa na 30 bodov, spolu 125 bodov.

1.2. V prípade bolesti ide o náhradu osobnej (nemajetkovej) ujmy, pri ktorej naturálna reštitúcia nie je možná. Pokiaľ sa v tomto prípade poskytuje peoážné plnenie, nejde o plnenie reparaenej povahy, ale o plnenie satisfakenej povahy. Podmienky pre poskytovanie bolestného ustanovuje zák. e. 437/2000 Z. z. o náhrade za bolesť a o náhrade sťaženia spoločenského uplatnenia. Na odškodnenie bolesti má poškodený nárok bez ohľadu na to, či sa uplatňuje princíp subjektívnej (§ 420 OZ) alebo objektívnej zodpovednosti (§ 427 OZ). Odškodujú sa len existujúce bolesti, odškodnenie má rýdzo osobnú povahu, pričom výška odškodnenia za vytrpené bolesti závisí od počtu bodov, podľa druhu poškodenia zdravia. Zníženie náhrady škody zakotvené v ustanovení § 450 Obeianskeho zákonníka ako tzv. moderaené právo, ukladá súdu, aby v prípade existencie ureitých skutkových okolností náhradu škody primerane znížil. Pri tom musí súd vziať do úvahy okolnosti vzniku nároku na náhradu škody, teda ako ku škode došlo, osobné pomery fyzickej osoby - škodcu, majetkové pomery fyzickej osoby - škodcu, celkové pomery poškodeného a skúmať, či nejde o škodu spôsobenú úmyselne, kde zníženie náhrady škody neprichádza do úvahy. Náhradu škody na zdraví, za ktorú škodca zodpovedá v plnom rozsahu nemožno znížiť, ak ide o škodu spôsobenú úmyselne, ani v prípade, ak ide o škodu spôsobenú v dôsledku opitosti. Bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia sú nároky nemajetkovej povahy, ktoré sú viazané výlučne na osobu poškodeného. Od 01. 08. 2004 tieto nároky upravuje zák. e. 437/2004 Z. z. o náhrade za bolesť a SSU. Oba tieto nároky sa priznávajú jednorazovo, na základe lekárskeho posudku a pri ureení výšky týchto nárokov sa vychádza z celkového počtu bodov, ktorými sa bolesť a SSU ohodnotilo v lekárskom posudku.

1.3. Súd na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že nárok žalobcu, ktorý si uplatnil náhradu škody pozostávajúcu z bolestného, je plne odôvodnený. Žalobca utrpel poškodenie zdravia v dôsledku spáchaného trestného einu žalovaným, eo bolo nepochybne preukázané v trestnom konaní, takisto zo znaleckého posudku je zrejmé, že žalobca utrpel poškodenie zdravia, ktoré mu vzniklo v dôsledku útoku zo strany žalovaného, pretože zistené zranenia hlavy a mozgu boli v príčinnej súvislosti s útokom na poškodeného. Podľa názoru súdu neobstojí námietka žalovaného, že žalobca v ease útoku bol pod vplyvom alkoholu a zranenie si spôsobil pádom práve z dôvodu, že požíval alkohol a z toho dôvodu jeho pohyb aj chôdza neboli stabilné. V znaleckom posudku bolo jasne uvedené, že k vzniku zranenia žalobcu došlo práve pri náraze hlavy s tvrdou podložkou betónovou plochou alebo liatinovým poklopom kanalizácie v dôsledku pádu žalobcu po predchádzajúcom sotení, resp. udretí druhou osobou na hornú prednú časť tela žalobcu, tak ako to vyplýva zo skutkových zistení. Na výšku uplatneného nároku škody nemá vplyv okolnosť, či žalobca bol alebo nebol pod vplyvom alkoholu, ani skutoenosť, či žalobca vyprovokoval útok alebo nie, navyše, táto skutoenosť nebola preukázaná ani v trestnom konaní, teda nie je zrejmé, na základe akých skutoeností a akých dôkazov navrhnutých zo strany žalovaného, mala by táto skutoenosť preukázaná. Z toho dôvodu súd zamietol ialšie návrhy na doplnenie dokazovania navrhnuté žalovaným v odpore, pretože ich považoval za irelevantné s poukazom na ustanovenie § 450 Obeianskeho zákonníka, podľa ktorého zníženie náhrady škody neprichádza do úvahy, ak ide o škodu spôsobenú úmyselne, navyše, zníženie náhrady škody prichádza do úvahy len vo výnimoených prípadoch, ale v žiadnom prípade nie pri úmyselne spôsobených trestných einoch a preeinoch. Z obsahu pripojeného spisu tunajšieho súdu sp. zn. 2T/46/2021 jasne vyplýva, že sa zo strany žalovaného jednalo o úmyselné ublíženie na zdraví, žalovaný sa ho dopustil tým, že napadol žalobcu, eo bolo bez pochyby preukázané v trestnom konaní a súd je viazaný rozhodnutím o spáchaní

trestného einu a preeinu, preto súd priznal žalobcovi náhradu škody titulom bolestného v uplatnenej sume 2 730,- eur. O trovách konania rozhodol súd podľa § 255 ods. 1 CSP tak, že v konaní plne úspešnému žalobcovi priznal náhradu trov konania v rozsahu 100%, o výške ktorej rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie koneí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník v zmysle § 262 ods. 1 a 2 CSP.

2. Proti tomuto rozsudku podal žalovaný v zákonom stanovenej lehote odvolanie z dôvodov § 365 ods. 1 písm. e), f), h) CSP a uviedol, že rozsah viazanosti rozhodnutím o tom, že bol spáchaný trestný ein alebo preein a kto ho spáchal, je daný tým, do akej miery sú znaky skutkovej podstaty trestného einu alebo preeinu zároveň okolnosťami významnými pre rozhodnutie o náhrade škody. Vo vzťahu k ustáleniu súdu, v akom rozsahu vo vzťahu k náhrade škody, je súd viazaný záverom trestného súdu o zavinenom protiprávnom konaní páchatelia existuje viacero výkladových problémov. Pokiaľ by bez výhrady bola prijatá viazanosť podľa § 193 CSP, prišlo by k narušeniu princípu práva na spravodlivý proces, keďže môžu nastať rôzne špecifické situácie, keď aj v odsudzujúcom rozsudku je ustálené zavinené protiprávne konanie páchatelia, avšak celkové okolnosti prípadu nasvedujú tomu, že na vzniku škody sa ureitou mierou zavinenia podieľala aj iná osoba, resp. sám poškodený. V zmysle uvedeného potom súd pri skúmaní podmienok spoluzodpovednosti inej osoby podľa § 193 CSP nie je viazaný, a teda v danom prípade jeho právoplatné odsúdenie pre preein neprináša automaticky záver, že škoda žalobcovi bola spôsobená výlučne jeho zavinením a nezavazuje súd povinnosť zaoberať sa, v akom rozsahu sa na vzniku škody podieľal sám žalobca. Je teda potrebné skúmať jeho účasť na vzniku škody podmienkami a rozsahom jeho zodpovednosti. Rozhodnutie o tom, že bol uznaný vinným z preeinu neznamena, že škoda bola spôsobená výlučne jeho zavinením, keďže konanie poškodeného sa podieľalo na vzniku škody a v tomto smere preto navrhoval vykonať dokazovanie, aby bolo preukázané, že na vzniku škody na zdraví má podiel aj samotný poškodený. Skúmanie spoluzavinenia inej osoby na vzniku škody nie je ani v rozpore s nejednotným výkladom, či už súdov, akým spôsobom a či sa má dokazovať rozsah náhrady škody, pokiaľ je súd viazaný odsudzujúcim trestným rozsudkom, avšak je potrebné brať do úvahy, že súdy konštatujú, že civilný súd je odsudzujúcim trestným rozsudkom viazaný v takom rozsahu, v akom sa zákonné znaky skutkovej podstaty trestného einu zhodujú s okolnosťami relevantnými pre rozhodnutie v civilnom konaní. Výrok o vine v danom trestnom rozsudku však spravidla konštatuje iba zavinenie páchatelia, nikdy však nie spoluzavinenie poškodeného alebo tretej osoby. Táto skutočnosť je spravidla konštatovaná iba v odôvodnení odsudzujúceho rozsudku a môže sa premietnuť do rozhodnutia súdu o výške trestu, avšak v danom prípade tieto skutočnosti nevyplývajú ani z odôvodnenia rozsudku, keďže sa jednalo o trestný rozsudok. Podľa jeho názoru preto v civilnom sporovom konaní by mali byť vykonané ďalšie dôkazy potrebné pre zistenie skutočného stavu a škody. Pokiaľ z okolností prípadu je zrejmé, že k vzniku škody v ureitej výške došlo spoluzavinením poškodeného, je povinnosťou civilného súdu takúto okolnosť zohľadniť a priznať poškodenému voči škodcovi náhradu škody len vo výške zodpovedajúcej miere spoluzavinenia páchatelia. Nestotožouje sa s názorom súdu prvej inštancie vo vzťahu k argumentácii pod bodom 19. rozsudku, že podľa ust. § 450 Obe. zák. zníženie nemožno vykonať, ak ide o škodu spôsobenú úmyselne. Každé konanie treba posudzovať aj v zmysle ust. § 3 ods. 1 Obe. zákonníka, kedy dané ustanovenie umožňuje odoprieť ochranu práv vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov, ak je ich výkon v rozpore s týmto všeobecným morálnym korektívom. Je potrebné zaoberať sa aj osobou žalobcu z hľadiska charakteristiky osoby, postavenia, správania, plnenia spoločenských noriem, ku ktorému taktiež bolo potrebné vykonať dokazovanie, o akú osobu sa jedná, akú povesť požíva v obci, a takisto vo vzťahu k jeho osobe, kto konflikt vyprovokoval, ktoré skutočnosti sú známe z kamerového záznamu, ktorý jediný dôkaz bol oboznámený v konaní z trestného spisu a z ktorého jednoznačne vyplýva, kto zaeal konflikt, že sa chcel vyhnúť tomuto konfliktu, že viac krát odchádzal, a že to bol práve žalobca, ktorý ho viac krát atakoval, či už slovnými alebo fyzickými prejavmi. To, že nepodal voči trestnému rozsudku odpor, bolo zavinené tým, že jeho právny zástupca zomrel, nevedel, čo má robiť, dostal sa do situácie, ktorá je teraz vyhodnocovaná v jeho neprospech, že sa ani v trestnom konaní nebránil. Súd nevykonával ani dokazovanie k jeho možnostiam a schopnostiam úhrady škody jednorazovo, hoci uvádza, že nie je v takej majetkovej situácii, aby prípadný priznaný nárok vedel uhradiť jednorazovo a ani v tomto smere neboli vykonané žiadne dôkazy za účelom preukázania jeho majetkových možností záväzok uhradiť bez toho, aby neohrozil aj svoju rodinu, a aby takéto plnenie nebolo pre neho likvidačné, keďže mu nebola daná možnosť vyjadriť sa k tomu, aby priznaný záväzok mohol uhradiť v primeraných splátkach. S poukazom na tieto skutočnosti je toho názoru, že aj z hľadiska vyvíjajúcej sa nejednotnosti názorov pri posúdení nároku na náhradu škody podľa § 450 Obe. zák., nie je možné bez ďalšieho vykonaného dokazovania, či už k rozsahu uplatneného nároku, ktorý chcel preukázať minimálne vylúčením svedka MUDr. Gavača, prípadne ďalšími dôkazmi z

trestného spisu, príp. i ďalším znaleckým dokazovaním na spôsobené zranenia, ktoré zistenia by mali vplyv na výšku bolestného ustáliť a rozhodnúť o danom nároku tak, ako si ho uplatňuje žalobca. Vzhľadom k tomu, že súd nevykonával navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, navrhol, aby odvolací súd zrušil rozsudok súdu prvej inštancie. Uplatnil si trovy odvolacieho konania.

3. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného uviedol, že súd napadnutým rozsudkom rozhodol vecne správne a svoje rozhodnutie zákonným spôsobom odôvodnil. Tvrdenie žalovaného o potrebe vykonávania ďalšieho dokazovania považuje za nedôvodné, nakoľko návrhy žalovaného na vykonanie dokazovania boli nadbytočné a nevhodné. Žalovaný mal v spore vytvorený dostatočný priestor na uplatňovanie svojho bremena tvrdenia a dôkazného bremena, pričom súd postupoval v súlade s princípmi kontradiktórnosti a koncentrácie civilného sporového konania. Poukázal na to, že hoci bola vina žalovaného uznaná právoplatným trestným rozkazom Okresného súdu Nové Zámky sp. zn. 2T/46/2021-160 zo dňa 13. 09. 2021, v ktorého výrokovej časti sú výslovne popísané zranenia, ktoré žalobca následkom útoku utrpel, žalovaný v tomto spore polemizoval o tom, že „nie je ďalej známe, či žalobca v dôsledku svojej ťažkej opitosti nemohol niekde spadnúť, buchnúť sa a podobne, t. j. svoj zdravotný stav zhoršiť svojím vlastným priením v dôsledku opitosti“. Žalovaný sa pritom voči žalobcovi dopustil protiprávneho konania, ktorého skutkový dej a spôsobené následky vyplývajú z trestného rozkazu OS Nové Zámky sp. zn. 2T/46/2021-160 zo dňa 13. 09. 2021. Nie je preto daný žiadny dôvod na to, aby polemika žalovaného bola zohľadnená pri uplatnení žalobcovho nároku na náhradu škody z titulu bolestného. Aj v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu bola ustálená otázka rozsahu väzby civilného súdu trestným rozsudkom, a to nielen pokiaľ ide o výšku škody, ale aj pokiaľ ide o vznik, resp. spôsobenie škody ako základného predpokladu zodpovednosti za škodu, t. j. súd rozhodujúci v civilnom konaní o náhrade škody spôsobenej trestným činom, je väzbaný právoplatným odsudzujúcim rozhodnutím trestného súdu (jeho výrokovou časťou), a to vo vzťahu ku všetkým skutočnostiam, ktoré boli podmienkou odsúdenia páchateľa za tento trestný čin (obdobne napr. rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Cz 16/1992 z 29. apríla 1992 uverejnený v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod e. R 35/1993; uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 17. mája 2012 1Obdo/41/2011; rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 29. júna 2016 sp. zn. 3Obdo/18/2015; uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 29. novembra 2018 sp. zn. 8Cdo 82/2018). Uvedená ustálená prax dovolacieho súdu bola aprobovaná aj rozhodnutiami Ústavného súdu SR (napr. nález Ústavného súdu SR z 23. 11. 2011 sp. zn. I. ÚS 269/2011-55; nález Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 507/2013 zo dňa 24. 04. 2014). Pokiaľ je súčasťou skutkovej podstaty trestného činu vznik škodlivého následku, je civilný súd väzbaný nielen záverom trestného súdu o zavinení protiprávnom konaní páchateľa, ale aj o vzniku škody a existencii príčinnej súvislosti medzi zavineným protiprávnym konaním páchateľa a spôsobenou škodou. Pokiaľ žalovaný v podanom odvolaní argumentuje hospitalizáciou žalobcu vo FNsP Nové Zámky, tak v tomto spore si žalobca neuplatnil náklady spojené s hospitalizáciou. Náhradu škody požadovanú zdravotnou poisťovňou žalovaný nerozporoval, pritom sa jedná o škodu, ktorá mala vzniknúť v príčinnej súvislosti s rovnakým útokom, z akého vychádzajú žalobcom uplatnené nároky v tomto spore. Ešte pri nároku uplatnenom zdravotnou poisťovňou žalovaný spoluzavinenie žalobcu nenamietal, ale pri nárokoch uplatnených žalobcom áno. Pokiaľ žalovaný argumentuje, že nie je v jeho možnostiach a schopnostiach zaplatiť žalobcovi žalovanú sumu a jej príslušenstvo naraz, toto svoje tvrdenie súdu prvej inštancie nepreukázal.

4. Žalovaný vo vyjadrení k vyjadreniu žalobcu k odvolaniu žalovaného uviedol, že trvá na dôvodoch jeho odvolania a je toho názoru, že potreba vykonávania ďalšieho dokazovania je dôvodná. Pokiaľ skutkové okolnosti prípadu nasvedčujú, že na vzniku škody sa okrem obvineného mohla podieľať svojím konaním aj ďalšia osoba, napr. poškodený, nie je civilný súd pri skúmaní spoluzavinenia tejto osoby, jej podielu na vzniku škody väzbaný výrokom o vine obvineného. Právoplatný trestný rozkaz, aj keď ním namietnutý z dôvodov, pre ktoré uviedol, nevedie automaticky k záveru, že škoda bola spôsobená len ním, teda jeho výlučným zavinením podľa § 441 Obe. zák. a takéto rozhodnutie trestného súdu nezavazuje civilný súd povinnosti zaoberať sa otázkou, či a do akej miery sa na vzniknutej škode podieľalo aj konanie ďalšej osoby. V rozsahu, v ktorom sa na škode podieľalo spoluzavinenie poškodeného, nezodpovedá za škodu škodca, lebo v tomto rozsahu nie je daná príčinná súvislosť medzi vznikom škody zavineným protiprávnym konaním.

5. Krajský súd v Nitre ako odvolací súd (§ 34 zák. e. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku - ialej len CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané veas, oprávnenou stranou – žalovaným, v neprospech ktorého bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v medziach daných rozsahom podaného odvolania (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), viazaný skutkovým stavom, ako ho zistil súd prvej inštancie, bez potreby jeho zopakovania alebo doplnenia (§ 383 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a po preskúmaní zákonnosti a vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny pod3a § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

6. Žalobca sa podanou žalobou domáhal zaplatenia náhrady za bolesť pod3a § 444 Obeianskeho zákonníka z toho dôvodu, že do 24. 09. 2020 bol napadnutý žalovaným, ktorý mu spôsobil zranenia, ktoré sú zdokumentované v lekárskech správach, ktoré boli založené v trestnom spise Okresného súdu Nové Zámky sp. zn. 2T/46/2021. Trestným rozkazom v tejto veci zo dňa 13. 09. 2021 bol žalovaný uznaný vinným, za čo mu bol uložený úhrnný trest. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom vyhovel žalobe žalobcu, pričom tento záver súdu je napadnutý odvolaním žalovaného.

7. Pod3a § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

8. Prieskumná einnosť odvolacieho súdu zahaoa ako hmotnoprávnu, tak aj procesnoprávnu oblasť? Odvolací súd musí preto preskúmať nielen zákonnosť rozhodnutia so zreteľom k hmotnému právu, ale tiež zákonnosť konania, z ktorého napadnuté konanie vzišlo. Pri rozhodovaní odvolacieho súdu o odvolaní proti napadnutému rozsudku je odvolací súd viazaný rozsahom odvolania (okrem prípadov uvedených v § 379 CSP), tak aj dôvodmi podaného odvolania (ktoré účastník môže meniť a dopoať len do uplynutia odvolacej lehoty). Odvolateľ v podanom odvolaní fakticky svojím dispozíciou úkonom vymedzuje nielen rozsah, ale aj dôvody preskúmvacej einnosti odvolacieho súdu.

9. Predmetom konania je nárok žalobcu na náhradu škody titulom bolestného, ktorého výška nebola sporná. Predmetom odvolacieho konania je posúdenie rozsahu viazanosti rozhodnutia o tom, že bol spáchaný prečin a kto ho spáchal v súvislosti so správnosťou vyhodnotenia otázky, či aj konanie samotného žalobcu ako poškodeného prispelo k vzniku škody, a teda, či mala byť z tohto dôvodu výška škody krátená a tiež posúdenie správnosti záverov súdu prvej inštancie ohľadom moderaeného práva súdu pod3a § 450 Obeianskeho zákonníka.

10. Otázka existencie vzáhu príčinnej súvislosti medzi konaním alebo opomenutím a vznikom škody je otázkou skutkovou, a nie právnou. Právne posúdenie príčinnej súvislosti spoeíva v stanovení, medzi akými skutkovými okolnosťami má byť jej existencia zisťovaná, prípadne či a aké okolnosti sú spôsobilé tento vzťah vylúčiť.

11. Spoluúčasť poškodeného na vzniku škody, teda situáciu, keď sa na vzniku škody podie3a aj samotný poškodený, upravuje § 441 Obeianskeho zákonníka. Zavinenie poškodeného sa zo zákona nepredpokladá, preto uplatnenie tohto ustanovenia musí preukázať žalovaný ako škodca. Ak bola škoda spôsobená aj zavinením poškodeného, v rozsahu tohto zavinenia je vylúčená zodpovednosť škodcu. Ide o ureenie vzájomného vzťahu medzi konaním poškodeného a škodcu a ureenie podielu, ktorým samotný poškodený prispel ku škodlivému následku. Zásadne sa vychádza z miery zavinenia každého z nich a je potrebné zvažovať všetky príčiny vzniku škody spoeívajúce tak v konaní škodcu, ako aj v konaní poškodeného, rovnako ako u škodcu možno aj u poškodeného vziať do úvahy len také protiprávne konanie, ktoré bolo príčinou (jednou z príčin) vzniku škody. Predpokladom zníženia náhrady škody poškodenému je, že konanie poškodeného napaoa podmienky zodpovednosti za škodu uvedené v § 420 OZ. Aj u poškodeného je potrebné vziať do úvahy len také konanie, ktoré spaoa všetky predpoklady zodpovednosti za škodu, teda musel by sa dopustiť zavineného protiprávneho úkonu a musela by existovať príčinná súvislosť medzi týmto úkonom a škodou, ktorú škodca spôsobil. (Spolu) zodpovednosť poškodeného pod3a ustanovenia § 441 OZ je daná, ak jeho konanie bolo v príčinnej súvislosti so vznikom škody, t. j. ak škoda vznikla tiež následkom úkonu poškodeného. Pritom nemusí ísť o jedinou príčinu, ale stačí, ak ide o jednu z príčin, ktorá sa podie3a na vzniku škody, o ktorej odškodnenie ide. Konanie poškodeného, príp. jeho opomenutie konať tak, ako konať mal, sa

však nemusí easovo kryť s protiprávnym konaním škodcu, môže mu predchádzať aj ho nasledovať. Zavinené konanie poškodeného musí byť v rozpore s právom. Predpokladom pomerného znášania škody poškodeným je jeho zavinená spoluúčasť na vzniku škody a existencia príčinnej súvislosti medzi týmto zavineným konaním a vznikom škody. Aplikácia tohto ustanovenia prichádza do úvahy aj pri škode spôsobenej úmyselne.

12. Na rozsah zodpovednosti môže mať vplyv aj forma zavinenia škodcu a poškodeného. Ak však škodca spôsobí škodu úmyselne a poškodený ju spoluzavinil z neobanlivosti, bude spravidla neobanlivosť poškodeného v pomere k úmyselnému zavineniu škodcu taká nepatrná, že na ňu nebude možné prihliadať. Z hľadiska poškodeného však môže byť zásadné i psychické alebo fyzické pôsobenie na škodcu, ktoré by malo byť postavené na úrovni úmyslu. Takýmto psychickým pôsobením nemožno rozumieť vulgárne výrazy poškodeného adresované škodcovi. Takéto psychické pôsobenie je treba vidieť v inom, intenzívnejšom motivačnom pôsobení. Účasť poškodeného na vzniku škody možno vidieť vtedy, ak konanie poškodeného je preukázateľne jednou z príčin škody. Prihliada sa k nemu najmä v prípadoch, keď poškodený svojim protiprávnym konaním trestný čin proti svojej osobe vyprovokoval, alebo tam, kde páchatel odvracal útok poškodeného bez toho, aby boli splnené podmienky nutnej obrany.

13. Obdobnou otázkou sa zaoberal aj NS SR v rozsudku zo dňa 21. marca 2019 sp. zn. 3 Cdo 66/2018, 3 Cdo 67/2018 (R 26/2019), v ktorom okrem iného uviedol, že výrokom rozsudku trestného súdu, ktorým bola schválená dohoda o vine a treste, je (civilný) súd v zmysle § 135 ods. 1 OSP (resp. § 193 CSP) viazaný. Musí z neho vychádzať ako z celku a pri tom brať do úvahy jeho právnu aj skutkovú účasť, ktorá rieši naplnenie znakov skutkovej podstaty trestného činu konkrétneho konania páchatelom. To sa však týka výlučne konania obvineného, s ktorým bola uzatvorená dohoda o vine a treste. Pokiaľ skutkové okolnosti prípadu nasvedčujú, že na vzniku škody sa okrem neho mohla podieľať svojím konaním aj ďalšia osoba (napríklad poškodený), civilný súd nie je pri skúmaní spoluzavinenia tejto osoby (jej podielu na vzniku škody) viazaný výrokom o vine obvineného. Právoplatný rozsudok schvaľujúci dohodu prokurátora o vine a treste obvineného nevedie automaticky k záveru, že škoda bola spôsobená iba ním - jeho výlučným zavinením. Takýto rozsudok trestného súdu nezaväzuje civilný súd povinnosti zaoberať sa otázkou, či a do akej miery (v akom rozsahu) sa na vzniknutej škode podieľalo aj konanie ďalšej osoby (§ 420 a § 441 Obeisného zákonníka).

14. Žalovaný v odvolaní namietal, že aplikácia ustanovenia § 193 CSP automaticky neznamená záver, že škoda žalobcovi bola spôsobená výlučne jeho zavinením a nezaväzuje súd povinnosti zaoberať sa, v akom rozsahu sa na vzniku škody podieľal sám žalobca. Je teda potrebné skúmať jeho účasť na vzniku škody podmienkami a rozsahom jeho zodpovednosti. Podľa názoru odvolacieho súdu súd prvej inštancie uvedeným spôsobom aj postupoval a v napadnutom rozsudku aj uviedol, že v znaleckom posudku bolo jasne uvedené, že k vzniku zranenia žalobcu došlo práve pri náraze hlavy s tvrdou podložkou s betónovou plochou alebo liatinovým poklopom kanalizácie v dôsledku pádu žalobcu po predchádzajúcom sotení, resp. udretí druhou osobou na hornú prednú časť tela alebo tak, ako to vyplýva zo skutkových zistení. Na výšku uplatneného nároku škody nemá vplyv okolnosť, či by žalobca bol alebo nebol pod vplyvom alkoholu, ani skutočnosť, či žalobca vyprovokoval útok alebo nie, navyše, takáto skutočnosť nebola preukázaná ani v trestnom konaní, teda nie je zjavné, na základe akých skutočností a akých dôkazov navrhnutých zo strany žalovaného mala byť táto skutočnosť preukázaná. K tomuto odvolací súd doplnil, že žalovaný už v odpore v rámci svojej obrany a snahy o zníženie výšky škody z dôvodu zohľadnenia žalobcu na vzniku škody uvádzal, že u žalobcu v deň skutku bola zistená koncentrácia alkoholu 3,5 promile alkoholu v krvi, ide o významné ovplyvnenie alkoholom, ktorú je potrebné hodnotiť ako akútnu intoxikáciu alkoholom, čo je sprevádzané významnými telesnými a duševnými poruchami, najmä poruchou úsťovej, miestnej i polohovej orientácie s ťažkou a neistou chôdzou s nekoordinovanými pohybmi, stratou rovnováhy a ostrými pádmi na rovine. Tieto skutočnosti výraznou mierou mohli ovplyvniť zranenie žalobcu, keďže nie je jasné, či žalobca v dôsledku svojej ťažkej opitosti nemohol niekde spadnúť, buchnúť sa a pod., a teda svoj zdravotný stav zhoršiť svojím vlastným priením v dôsledku opitosti. Na preukázanie tohto tvrdenia navrhol pripojiť spis OS NZ sp. zn. 2T/46/2021, prípadne navrhol vypočuť svedkov, minimálne F. G., ktorého účasť zabezpečí. Navrhol, aby boli z Obce C. vyžiadané správy o povesti na žalobcu, ako aj žalovaného. K tomuto sa vyjadril žalobca vo vyjadrení k odporu, kde uviedol, že polemizovanie žalovaného o tom, či žalobca v dôsledku svojej ťažkej opitosti nemohol niekde spadnúť, buchnúť sa a podobne, t. z. svoj zdravotný stav zhoršiť svojím vlastným priením v dôsledku opitosti, je nepoložené a listinnými dôkazmi priamo

vyvrátené. Okrem toho uviedol, že pre záver o zavinení poškodeného musia byť splnené aj všetky zákonné predpoklady vzniku zodpovednosti za škodu, teda aj zavinený protiprávny úkon, pričom požitie alkoholu žalobcom ako osobou staršou ako 18 rokov nepredstavuje z jeho strany protiprávny úkon. A zároveň príčinou pádu žalobcu nebol alkohol, ale facka do oblasti tváre a následný úder päso do oblasti brady, ktorého sa voči nemu dopustil žalovaný. Medzi požitím alkoholu a spôsobenými zraneniami tak absentuje vzťah príčinnej súvislosti. Ani prípadný verbálny konflikt nedával žalovanému žiadne právo, aby žalobcu fyzicky napadol. Vo veci sa následne uskutočnilo pojednávanie, na ktorom bol oboznámený spis Okresného súdu Nové Zámky sp. zn. 2T/46/2021, pričom ani jeden z právnych zástupcov nežiadal, aby súd oznamoval obsah trestného spisu celý jeho eitaním, pretože obsah spisu im je známy. Okrem toho, právna zástupkyňa žalovaného uviedla, že navrhuje vypočuť žalovaného a znalca. Vyjadrila sa tiež, že z obsahu trestného spisu vyplýva, že situácia vyústila do konfliktu, zranenia utrpel žalobca, ale samotný konflikt vyprovokoval žalobca. Poukázal na osobu žalobcu, ktorý easto požíva alkoholické nápoje, eo musí súd brať do úvahy z hľadiska spoluzavinenia, preto nemôže uznať nárok žalobcu v celom rozsahu. Návrhy na doplnenie dokazovania boli súdom prvej inštancie zamietnuté a vo veci bol vynesený rozsudok. Z uvedeného teda vyplýva, že žalovaným navrhovaný dôkaz, spis Okresného súdu Nové Zámky sp. zn. 2T/46/2021 bol pripojený a oboznámený a súd prvej inštancie z neho aj vychádzal. V tomto konaní bol vypočutý aj žalovaným navrhovaný svedok F. G., ktorého účasť žalovaný na pojednávaní nezabezpečil a účasťou je aj kamerový záznam a prepis kamerového záznamu. Z dokazovania vykonaného súdom prvej inštancie podľa názoru odvolacieho súdu bolo preukázané, že k poškodeniu zdravia žalobcu došlo konaním žalovaného, ktorý po predošlej slovnej výmene názorov dal žalobcovi do oblasti tváre facku a následne ho udrel v päso zovretou rukou do oblasti brady, v dôsledku eho poškodený spadol na zem, čím mu spôsobil ťažké zranenia. Toto vyplýva z trestného rozsudku Okresného súdu Nové Zámky sp. zn. 2T/46/2021, ktorým je odvolací súd viazaný, pričom v konaní nebolo preukázané, že žalovaný by pred pádom spôsobeným žalobcom alebo následne po tomto páde ešte spadol. To, že žalobca spadol práve po údere žalovaného vyplýva z kamerového záznamu a jeho prepisu, ako aj výpovedí žalobcu a žalovaného a v trestnom konaní vypočutých svedkov, pričom to, že zranenia žalobcu boli spôsobené práve týmto pádom vyplýva aj zo znaleckého dokazovania vykonaného v trestnom konaní. Na to, aby bolo možné zohľadniť pri spôsobení škody aj spoluzavinenie žalobcu by bolo potrebné v konaní preukázať, že zavinený urobil protiprávny úkon, ktorý bol jednou z príčin vzniku škody, pričom takéto konanie žalobcu v konaní preukázané nebolo. Aj keď sa odvolací súd stotožňuje s tým, že pokiaľ by z okolností prípadu bolo zrejmé, že k vzniku škody v ureitej výške došlo spoluzavinením poškodeného, je povinnosťou civilného súdu takúto okolnosť zohľadniť a priznať poškodenému voči škodcovi náhradu škody len vo výške zodpovedajúcej miere spoluzavinenia páchatelia, odvolací súd má za to, že toto v konaní preukázané nebolo. V konaní nebolo preukázané, že by škoda vznikla aj následkom úkonu žalobcu, pretože z dokazovania nevyplýva, že by príčinou pádu žalobcu bolo to, že bol pod vplyvom alkoholu a netvrdil to ani žalovaný, nebolo preukázané, že by žalobca okrem pádu spôsobeného úderom žalovaného bol ešte spadol, a že by poškodenie zdravia žalobcu mohol spôsobiť aj takýto pád. Ak aj došlo k pociatoenej slovnej výmene názorov medzi žalobcom a žalovaným konaním žalobcu, následne prebiehala slovná konfrontácia na oboch stranách, ako aj vzájomné strkance a v tomto správaní žalobcu odvolací súd nevidel také psychické pôsobenie žalobcu, ktoré by malo byť považované za jednu z príčin vzniku škody. Žalovaný konkrétne skutkové tvrdenia, podložené dôkazmi na preukázanie spoluzavinenia žalobcu v konaní netvrdil a ani nepreukázal, preto sa odvolací súd stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že žalovaný v konaní nepreukázal to, že konanie žalobcu bolo jednou z príčin vzniku škody, a teda záver súdu prvej inštancie, ak výšku škody z tohto dôvodu nekrátil, je správny.

15. Ďalšou otázkou, ktorou sa odvolací súd zaoberal, bola otázka aplikácie moderaeného práva súdu na danú vec. Moderaené právo súdu ukladá, aby v prípade existencie ureitých skutkových okolností, najmä ak ide o neúmyselné spôsobenie škody – náhradu škody primerane znížil. Uplatnením tohto práva dôjde k zmierneniu vplyvu zodpovednosti za škodu na škodcu tam, kde by uloženie povinnosti v plnom rozsahu predstavovalo s prihliadnutím na všetky okolnosti prílišnú tvrdosť. Pri aplikácii tohto ustanovenia súd musí vziať do úvahy okolnosti vzniku nároku na náhradu škody, osobné a majetkové pomery škodcu, celkové pomery poškodeného a to, či nejde o škodu spôsobenú úmyselne, kde zníženie náhrady škody neprichádza do úvahy. Uvedené hľadiská sú uvedené exemplárne. Súd preto môže v odôvodnených prípadoch aplikovať moderaené právo s adekvátnym odôvodnením i z iných ei ďalších hľadísk. Vzhľadom k tomu, že v danom prípade došlo konaním žalovaného, pričom toto jeho konanie bolo posúdené súdom ako úmyselné ublíženie na zdraví, zníženie náhrady podľa tohto ustanovenia neprichádzalo do úvahy, preto je záver súdu prvej inštancie aj v tejto easti správny. Eo sa

týka odvolacej námietky, že súd nevykonal dokazovanie k možnostiam a schopnostiam žalovaného uhradiť škodu jednorazovo, k tomu odvolací súd uvádza, že pokiaľ žalovaný chcel, aby mu súd umožnil v prípade vyhovenia žalobe zaplatiť mu priznanú sumu v dlhšej lehote, ako je stanovená zákonom, mal to navrhnúť a to, že sú pre takýto postup dôvody, mal súdu preukázať, pričom žalovaný na preukázanie takejto skutočnosti v konaní žiadne dôkazy nepredložil, preto súd vychádzal z toho, že v konaní nebolo preukázané, že by pomery žalovaného odôvodňovali urešiť dlhšiu lehotu. Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil, a keďže odvolací súd nevidel pre zrušenie veci dôvody, dôvody rozhodnutia súdu prvej inštancie doplnil, pričom vychádzal zo skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie, bez potreby jeho doplnenia odvolacím súdom.

16. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP a v odvolacom konaní úspešnému žalobcovi priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie v lehote 60 dní po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie konečí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

Toto rozhodnutie bolo prijaté v senáte pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).